

Εταιρική Κοινωνική Υπευθυνότητα και Βιωσιμότητα

Των Τριαντάφυλλου Κατσαρέλη, Πολιτικού Μηχανικού ΕΜΠ – MBA, Quality Systems Manager ΕΟQ, Project Manager IPMA Level C, Επιστημονικού Συνεργάτη ΕΜΠ, Συμβούλου Αριστείας Έργων και Οργανισμών, Αντιπροέδρου Δ.Σ. Συνδέσμου Επενδυτών και Διαδικτύου – Εντεταλμένου για την Κοινωνική Υπευθυνότητα και τη Βιωσιμότητα.

Και της Ηλιάνας Αδαμοπούλου, Πολιτικού Μηχανικού ΕΜΠ, Project Management Associate IPMA Level D, Υποψήφιας Διδάκτορος ΕΜΠ, Υπεύθυνης Διαχείρισης του Προτύπου ΑΠΟΠΛΟΥΣ για ΜΚΟ.

1. Κοινωνική Υπευθυνότητα

Στο διεθνές πρότυπο ISO 26000:2010 «οδηγός για την κοινωνική ευθύνη των οργανισμών – guidance on social responsibility» υπάρχουν όλοι οι σύγχρονοι ορισμοί για το θέμα.

Μεταφέρουμε εδώ τους πιο σημαντικούς:

- **Κοινωνική Ευθύνη:** Ευθύνη ενός Οργανισμού για τις επιπτώσεις των αποφάσεων και των δραστηριοτήτων του στην κοινωνία και το περιβάλλον, μέσω διαφανούς και ηθικής συμπεριφοράς, που συμβάλλει στην αειφόρο ανάπτυξη, συμπεριλαμβανομένης της υγείας και της ευημερίας της κοινωνίας, λαμβάνει υπόψη τις προσδοκίες των ενδιαφερομένων μερών, συμμορφώνεται με την ισχύουσα νομοθεσία και με τα διεθνή πρότυπα συμπεριφοράς, ενσωματώνεται στον οργανισμό και εφαρμόζεται στις σχέσεις του. (σ.σ. επομένως για τους κερδοσκοπικούς οργανισμούς, τις εταιρείες, αναφερόμαστε σε Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη).
- **Οργανισμός:** οντότητα ή ένωση προσώπων και εγκαταστάσεων με κατανομή ευθυνών, αρμοδιοτήτων και σχέσεων και αναγνωρισμένους στόχους.
- **Επιπτώσεις:** θετική ή αρνητική αλλαγή στην κοινωνία, την οικονομία ή το περιβάλλον, που προέρχεται, μερικώς ή εξ ολοκλήρου από παρελθούσες ή τρέχουσες αποφάσεις και δραστηριότητες του Οργανισμού.
- **Εταιρική Διακυβέρνηση:** σύστημα με το οποίο ένας οργανισμός λαμβάνει και υλοποιεί αποφάσεις για την επίτευξη των στόχων του.
- **Λογοδοσία:** κατάσταση του να είναι (σ.σ. ο οργανισμός) υπόλογος για τις αποφάσεις και τις δραστηριότητες του οργανισμού στα όργανα διοίκησης, στις αρμόδιες Αρχές και γενικότερα στα ενδιαφερόμενα μέρη.
- **Διαφάνεια:** προσβασιμότητα στις αποφάσεις και στις δραστηριότητες που επηρεάζουν την κοινωνία, την οικονομία και το περιβάλλον και προθυμία επικοινωνίας αυτών με σαφή, ακριβή, έγκαιρο, ειλικρινή και εξαντλητικό τρόπο.
- **Βιώσιμη ανάπτυξη:** ανάπτυξη που καλύπτει τις ανάγκες του παρόντος χωρίς να διακυβεύεται η ικανότητα των μελλοντικών γενεών να καλύψουν τις δικές τους ανάγκες. ΣΗΜΕΙΩΣΗ (σ.σ. του προτύπου) Βιώσιμη ανάπτυξη νοείται η ένταξη των στόχων υψηλού επιπέδου, ποιότητας ζωής, υγείας και ευημερίας με κοινωνική δικαιοσύνη και διατήρηση της ικανότητας της γης να ευνοεί τη ζωή σε όλη της την ποικιλομορφία. Οι κοινωνικοί, οικονομικοί και περιβαλλοντικοί στόχοι είναι αλληλένδετοι και αλληλοεπηρεάζονται. Η βιώσιμη ανάπτυξη μπορεί να θεωρηθεί ως ένας τρόπος έκφρασης των ευρύτερων προσδοκιών της κοινωνίας στο σύνολό της.

Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη δεν έχει σχέση με τη φιланθρωπική συμπεριφορά. Αποτελεί στρατηγική επιχειρηματική επιλογή, η οποία εντάσσεται στην επιδίωξη συνολικής βελτίωσης των επιδόσεων της εταιρείας. Οδηγεί σε εντελώς νέα προσέγγιση και αναθεώρηση όλων των πολιτικών και πρακτικών της: Τους αναλαμβανόμενους κινδύνους, την ποιότητα του κοινωνικού διαλόγου, των σχέσεων με τον τόπο όπου δραστηριοποιείται, την ελκυστικότητα για τους ήδη και τους μελλοντικούς εργαζόμενους, τις σχέσεις με τους μετόχους – συνεργάτες – προμηθευτές – ανταγωνιστές κ.ά. Η υιοθέτηση των κατευθυντηρίων οδηγιών του προτύπου στηρίζει την εταιρεία σε αυτή την προσπάθεια.

2. Βιωσιμότητα Οργανισμών

Τα ζητήματα Κοινωνικής και Περιβαλλοντικής Υπευθυνότητας – Εταιρικής Ανάπτυξης Οργανισμών σχετίζονται με την ολιστική θεώρηση «Αειφόρου Ανάπτυξης» και αποτελούν πεδίο αιχμής θεωρητικής και εφαρμοσμένης έρευνας. Ιστορικά οι οργανισμοί – επιχειρήσεις στον ιδιωτικό τομέα ανεπύχθησαν ή «απλώς επιβίωσαν», εστιάζοντας στη μεγιστοποίηση των οικονομικών τους αποτελεσμάτων, στην παραγωγή και διανομή κερδών στους εταίρους – μετόχους. Σήμερα οι οργανισμοί οιασδήποτε φύσης, προσανατολισμού, μεγέθους και ιδιοκτησιακής μορφής, ανεξαρτήτως αντικειμένου παροχής προϊόντων ή υπηρεσιών και ανεξαρτήτως στόχων και τοποθέτησης στην αγορά, οφείλουν να κερδίσουν και να διατηρήσουν τη σύμφωνη γνώμη ή τουλάχιστον την ανοχή της ευρύτερης κοινωνίας για τη συνέχιση της λειτουργίας τους. Δραστηριοποιούνται με «προσωρινή άδεια λειτουργίας» και οφείλουν να αποδεικνύουν συνεχώς, με πειστικό και τεκμηριωμένο τρόπο ότι παράγουν επίσης θετικά κοινωνικά και περιβαλλοντικά αποτελέσματα.

Βιωσιμότητα είναι η προσήλωση στην αρμονική επίτευξη του «Τριπλού Στόχου»: Κέρδος – Κοινωνία – Κόσμος (Profit – People – Planet), η οποία αποτυπώνεται στο Σχήμα 1. Επί μέρους χαρακτηριστικά της βιωσιμότητας είναι η εξισορρόπηση των βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων στόχων σε τοπικό και παγκόσμιο επίπεδο, ο προσανατολισμός στην ανάλωση «εισοδήματος» και όχι «κεφαλαίου» (οικονομικού, κοινωνικού και περιβαλλοντικού), η διαφάνεια και υποχρέωση απολογισμού και η δραστηριοποίηση με βάση συλλογικές και ατομικές αξίες και αρχές. Εδώ και χρόνια έχει αναγνωριστεί ότι η οικονομική επίδοση ενός οργανισμού συσχετίζεται ανταποδοτικά με την Κοινωνική και Περιβαλλοντική του Υπευθυνότητα. Προσφάτως τεκμηριώθηκε από στοιχεία σε παγκόσμια κλίμακα ότι η προσήλωση των οργανισμών (κερδοσκοπικών ή όχι) στον Τριπλό στόχο είναι αναγκαία συνθήκη για τη μεσοπρόθεσμη επιβίωσή τους. Τεκμηριώνεται δηλαδή ότι: **Η ευαισθητοποίηση και προσήλωση ενός οργανισμού στη βιωσιμότητα αποτελεί αναγκαία συνθήκη για τη δική του λειτουργική βιωσιμότητα!**

Σχήμα 1: Επιχειρηματική στρατηγική του Τριπλού Στόχου

3. Συσχετισμός Κοινωνικής Υπευθυνότητας και Βιωσιμότητας

Ο στόχος της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης είναι να συμβάλει στην αειφόρο ανάπτυξη. Οι επιδόσεις μιας εταιρείας σε σχέση με την κοινωνία στην οποία λειτουργεί και τις επιπτώσεις της λειτουργίας της στο περιβάλλον αποτελούν ένα κρίσιμο μέγεθος της συνολικής επίδοσης της και της ικανότητάς της να συνεχίσει να λειτουργεί αποτελεσματικά.

Σε μακροπρόθεσμη βάση, οι δραστηριότητες όλων των εταιρειών εξαρτώνται από την υγεία των οικοσυστημάτων του πλανήτη. Οι εταιρείες υπόκεινται σε μεγαλύτερο έλεγχο από τα διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη των οποίων αντίληψη για τις πραγματικές επιδόσεις τους όσον αφορά στην Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη δύναται να επηρεάζει μεταξύ άλλων:

- το ανταγωνιστικό της πλεονέκτημα.
- τη καλή του φήμη.
- την ικανότητά της να προσελκύει και να διατηρεί προσωπικό ή μέλη, πελάτες ή χρήστες.
- τη διατήρηση του ηθικού, της αφοσίωσης και της παραγωγικότητας του προσωπικού.
- την άποψη επενδυτών και της χρηματοοικονομικής κοινότητας.
- τις σχέσεις με άλλες εταιρείες, κυβερνήσεις, μέσα μαζικής ενημέρωσης, προμηθευτές, ανταγωνιστές, πελάτες και κοινότητες στις οποίες δραστηριοποιείται.

Πως συνδέονται όμως η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη και η Βιωσιμότητα;

Κατά την άποψη των συγγραφέων είναι δυνατό να εκφραστεί με έναν απλό τρόπο:

Η Κοινωνική Υπευθυνότητα είναι ο *τρόπος*, το σύνολο των καθημερινών πρωτοβουλιών στο παρόν, ώστε να επιτευχθεί ο *στόχος*: το συνεχές ταξίδι προς τη Βιωσιμότητα.